Justitiële Informatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

DEP. VERTROUWELIJK

Initiatiefwetsvoorstel Slimmer straffen

Versienummer 1.0

Datum	14 oktober 2026
Status	DEFINITIEF

Colofon

Projectnaam	Initiatiefwetsvoorstel Slimmer straffen
Projectnummer	128907
Versienummer	1.0
Vergaderplaats	
Projectleiders	
Contactpersoon	Business consultant Justitiële Informatiedienst | Ketenstrategie | Informatiemanagement Burgemeester Raveslootsingel 2 | 7607 GK Almelo Postbus 337 | 7600 AH
Bijlage(n)	0
Auteurs	Business Consultant Justid

Versie beheer

Versie	Datum	Auteur(s)	Omschrijving
0.1	26-08-2026	Business Consultant Justid	Initiële versie
0.3	17-09-2026	Business Consultant Justid	Aanvulling interne review
0.5	22-09-2026	Business Consultant Justid	Aanvulling interne review
0.8	08-10-2026	Business Consultant Justid	Review STT
0.9	14-10-2026	Business Consultant Justid	Goedkeuring leidinggevende
1.0	14-10-2026	Business Consultant Justid	Definitief

	Versie					
Expertises	0.1	0.3	0.5	0.8	0.9	1.0
Privacy Cluster	X		X			
Persoonsinformatie	X		X	X		
Juridisch Cluster	X					
SKDB	X		X			
Concern Control				X		
JGenR	X	X		X		
RGB	X					
STT				X		
Manager ketenvoorzieningen					X	
Opdrachtgever						X

Goedkeuringen

Functie	Versie	Datum
Teammanager Ketenvoorzieningen	0.9	14-10-2026

Inleiding

Het Initiatiefwetsvoorstel Slimmer straffen voorziet in verschillende wijzigingen in de wijze waarop straffen binnen het algemene strafrecht kunnen worden opgelegd en ten uitvoer gelegd. Het wetsvoorstel introduceert elektronische detentie als nieuwe zelfstandige hoofdstraf en voorziet daarnaast in wijzigingen in de regeling van taakstraffen. Met deze wijzigingen wordt beoogd de mogelijkheden voor een passende en effectieve tenuitvoerlegging van straffen te verruimen, waarbij ruimte wordt geboden voor maatwerk en, waar mogelijk, rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de veroordeelde.

De introductie van elektronische detentie en de voorgestelde wijzigingen ten aanzien van de taakstraf hebben consequenties voor de uitvoeringspraktijk. De tenuitvoerlegging van elektronische detentie brengt een nieuwe wijze van vrijheidsbeneming met zich mee. Daarnaast wordt binnen de taakstraf meer ruimte gecreëerd voor een flexibele invulling, in combinatie met een verhoging van het maximumaantal op te leggen uren en een verlenging van de termijn waarbinnen de taakstraf dient te worden uitgevoerd. De voorgestelde wijzigingen raken daarmee verschillende onderdelen van de strafrechtketen en kunnen onder meer gevolgen hebben voor bestaande werkprocessen, capaciteit en middelen, toezicht en begeleiding en de samenwerking tussen de betrokken organisaties.

Deze uitvoeringstoets heeft tot doel de uitvoeringsconsequenties van de voorgestelde wijzigingen in kaart te brengen die betrekking of gevolgen hebben voor Justid. Daarbij wordt op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt wat de haalbaarheid, levensvatbaarheid en wenselijkheid is van dit wetsvoorstel. Tevens worden de voor de implementatie en uitvoering relevante randvoorwaarden, aandachtspunten en eventuele risico’s in beeld gebracht. Op deze wijze beoogt de uitvoeringstoets inzicht te bieden in de voorwaarden die noodzakelijkerwijze vereist zijn om de voorgestelde wijzigingen op zorgvuldige, effectieve en uitvoerbare wijze kunnen worden geïmplementeerd binnen de Justitiële Informatiedienst (Justid).

Inhoud

1.1 Aanleiding—5
1.2 Scope—5
1.3 Geldigheid analyse—5
1.4 Gevraagde veranderingen op hoofdlijnen—6

2 Analyse toekomstige situatie—6

3 Haalbaarheid—6
3.1 ICT & IV—6
3.2 Uitvoerbaarheid—7
3.2.1 Elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf—7
3.2.1.1 Injus—7
3.2.1.2 JDS—8
3.2.1.3 SKDB—9
3.2.2 Wijziging met betrekking tot taakstraffen—9
3.3 Handhaafbaarheid—10
3.4 Beoogde invoeringsdatum—11
3.5 Effecten op benodigde capaciteit—11
3.6 Potentiële risico's en controle mechanismen—11
3.7 Juridisch—11

4 Levensvatbaarheid—12
4.1 Uitvoeringskosten—12

5 Wenselijkheid—12
5.1 Administratieve lasten—12
5.2 Politiek—12

6 Conclusies & Aanbevelingen—12

1.1 Aanleiding

Op 29 oktober 2021 heeft de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) het rapport 'Korte detenties nader bekeken'[1] gepubliceerd. Volgens de RSJ blijkt kortdurende detentie weinig betekenisvol en effectief te zijn in het behalen van de strafdoelen, waarbij de mogelijkheden tot gedragsverandering en re-integratie als beperkt worden beschouwd. RSJ adviseert in dit rapport onder andere over het invoeren van elektronische detentie als vrijheidsbenemende zelfstandige hoofdstraf voor volwassenen. Reclassering Nederland heeft in een brief[2] van 14 juni 2022 opgeroepen om 'slimmer' te straffen door het opleggen van sancties die effectief bijdragen aan het resocialiseren van de dader, aan het verminderen van recidive, aan vergelding en waarmee recht wordt gedaan aan de belangen van slachtoffers, daders en de maatschappij. Het RSJ-rapport adviseert daarnaast over het verruimen van verschillende typen (niet-vrijheidsbenemende) sancties, aangezien dit ook bijdraagt aan een vermindering van recidive.

In 2022 is, naar aanleiding van het rapport van RSJ en de oproep van Reclassering Nederland, de motie-Sneller aangenomen. Deze motie verzoekt de regering om, onder het motto 'Slimmer straffen', alternatieven voor kortdurende detentie uit te werken, mede gelet op de aangekondigde plannen voor het oplossen van de financiële problemen bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en het verminderen van het cellentekort.

Op 11 juni 2026 is het initiatiefwetsvoorstel Slimmer straffen aangeboden aan de Tweede Kamer, na verwerking van de consultatiereacties. Het doel hiervan is om de kans op recidive en nieuwe slachtoffers te verkleinen, met behoud van vergelding als strafdoel, en tegelijk de druk op de schaarse gevangeniscapaciteit te verlichten.

Deze uitvoeringstoets beschrijft in welke mate Justid in staat is om de aanpassingen in het wetsvoorstel Slimmer straffen uit te voeren en welke middelen hiervoor nodig zijn. Daarnaast is er een kostenraming toegevoegd om een indicatie te geven over de verwachte kosten voor Justid met betrekking tot dit wetsvoorstel.

1.2 Scope

Deze uitvoeringstoets richt zich uitsluitend op de het mogelijke gevolg van het initiatiefwetsvoorstel Slimmer straffen voor de betrokken afdelingen en systemen van Justid. Dit betreft de volgende systemen:

- Informatieportaal Justitiabelen (Injus);
- Justitieel Documentatiesysteem (JDS);
- Strafrechtketendatabank (SKDB).

1.3 Geldigheid analyse

Voor extern onderzoek:
De geldigheid van de inhoud van deze uitvoeringstoets is initieel drie maanden vanaf datum goedkeuring van de definitieve versie. Dit houdt in dat Justid de opdrachtgever verzoekt om binnen deze drie maanden met een formele reactie te komen op de uitvoeringstoets. In overleg tussen de Justid en opdrachtgever kan de geldigheid bij ongewijzigde omstandigheden verlengd worden met een af te spreken termijn.

---

[1] RSJ. Korte detenties nader bekeken. Minder korte detenties en meer betekenisvolle alternatieven. Den Haag, 14 oktober 2021.

[2] Reclassering Nederland, brief aan de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer d.d. 14 juni 2022, "Slimmer straffen".

1.4 Gevraagde veranderingen op hoofdlijnen

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen-Sancties Extramuraal (DGSenB-SE) vraagt de ketenpartners of onderstaande wijzigingen voor misdrijven en overtredingen vanuit het initiatiefwetsvoorstel, uitvoerbaar zijn voor de ketenpartners in de strafrechtketen:

1. Invoering van elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf voor volwassenen;
2. Wijzigingen met betrekking tot de taakstraf:
    a. Een verhoging voor volwassenen van het maximumaantal uren taakstraf dat kan worden opgelegd;
    b. Een verlenging van de termijn waarbinnen de taakstraf moet worden uitgevoerd;
    c. De introductie van een flexibel deel binnen de taakstraf voor interventies gericht op begeleiding en herstel.

2 Analyse toekomstige situatie

In het onderstaande hoofdstuk wordt nader ingegaan op de toekomstige situatie die wordt gevraagd van Justid. Hierin ligt de focus op de nog in te richten veranderingen die essentieel zijn om de wettelijke taken van Justid te kunnen blijven uitvoeren, waaronder de taken die voortvloeien uit de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg), het Wetboek van Strafvordering en het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden.

3 Haalbaarheid

3.1 ICT & IV

Justid heeft in het kader van deze uitvoeringstoets onderzoek gedaan naar haar eigen systemen, waar de eventuele invoering van het initiatiefwetsvoorstel Slimmer straffen impact op heeft. Voor de volgende systemen hebben de beoogde wijzigingen gevolgen:

Injus: Het informatieportaal Injus brengt alle actuele en historische informatie over (ex-) gedetineerden op één plek samen. Injus stelt inhoudelijke, actuele en historische detentie-informatie over justitiabelen beschikbaar aan partijen die deze informatie nodig hebben voor hun eigen processen.

JD (Justitiële Documentatie): In dit centrale register vindt de registratie van misdrijven en overtredingen van personen vanaf 12 jaar oud plaats. Dit betreft alle justitiële gegevens met betrekking tot lopende en afgeronde strafzaken van natuurlijke personen en rechtspersonen, ongeacht het type misdrijf of de fase waarin de strafzaak zich bevindt. Alle gegevens die voor de justitiële documentatie (JD) geregistreerd moeten worden, worden vastgelegd in het Justitieel Documentatie Systeem (JDS).

SKDB: SKDB levert een overzicht van de persoonsgegevens, inclusief actuele en historische verblijfsgegevens, aliassen, foto's en identiteitsdocumenten. Daarnaast

geeft het systeem via de verwijsindex ook aan welke ketenpartner bij welke persoon actueel betrokken is.

3.2 Uitvoerbaarheid

Aangezien Injus een grote en kritische afhankelijkheid heeft van DJI, is het op dit moment voorzien van de impact van dit wetsvoorstel nog niet mogelijk. Om de impact voor Justid helder te kunnen formuleren is het belangrijk dat DJI vorm en richting geeft aan de invulling van dit wetsvoorstel. Desondanks deze kanttekening zal in dit hoofdstuk een globale inschatting worden gegeven van de impact van dit wetsvoorstel.

3.2.1 Elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf

Het toevoegen van elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf leidt tot het ontstaan van nieuwe gegevens. Deze gegevens kunnen op hoofdlijnen als volgt worden onderscheiden: (1) de registratie dat de rechter elektronische detentie heeft opgelegd, inclusief de bijbehorende executieperiode; (2) het privéadres van de persoon die elektronische detentie ondergaat; (3) de PI die gedurende de elektronische detentie verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging; en (4) de eventueel opgelegde bijzondere voorwaarden.

3.2.1.1 Injus

<u>Huidige situatie</u>

De aanlevering van detentiegegevens, zoals de voorwaarden, locatie en data, vindt plaats vanuit DJI. Specifiek betekent dit dat de Voorwaardelijke invrijheidstelling (VI)-voorwaarden en vonnisvoorwaarden door Injus opgehaald worden uit JDS ter bevordering van Bestuurlijk Informatievoorziening Justitiabelen (BIJ)-meldingen. Injus doet vervolgens de check met JDS op het parketnummer, titel, etc. en verrijkt de data met alle aanwezige data binnen Justid. De executiegegevens daarentegen ontvangt Injus vanuit DJI. Elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf voor volwassenen wordt op dit moment nog niet aangeleverd als een aparte executieregel aan Injus vanuit DJI, aangezien Injus alleen betrekking heeft op fysieke hoofdstraffen en niet op elektronische detentie.

Wanneer specifiek gekeken wordt naar de bijzondere voorwaarden die Injus al ontvangt van DJI over volwassen gedetineerden, worden deze ontvangen als ongestructureerde tekst. Injus ontvangt deze bijzondere voorwaarden enkel bij regimes en verloven. In het huidige bericht bestaat nog geen mogelijkheid om de bijzondere voorwaarden van DJI te ontvangen wanneer Injus van DJI de elektronische detentie als een titel ontvangt.

Het inzetten van elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf heeft geen invloed op het BIJ-proces binnen Injus, aangezien het hier uitsluitend ter vervanging van kortdurende detentie omhelst. Het BIJ-proces wordt alleen van kracht bij langdurende straffen en/of zedendelicten.

<u>Gewenste situatie</u>

Indien DJI momenteel geen mogelijkheid heeft om de vrijheidsbenemende straffen in een systeem te registeren, is het de verwachting dat DJI elektronische detentie gaat registreren in Injus. Als DJI hiervoor kiest, zal deze door Injus verwerkt kunnen worden en, afhankelijk van de registratie, als apart herkenbare executieregel aan JDS gemeld kunnen worden. Justid herkend hierin de volgende mogelijke scenario's:

1. EMD als regime-registratie: dit vraagt naar verwachting de minste inspanning van Injus, maar kent beperkingen in de verdere verwerking;

2. EMD als titelregistratie: dit vraagt meer inspanning, maar biedt als voordeel dat gegevens kunnen worden doorgeleerd aan JDS en Justitiële Documentatie en biedt daarnaast meer flexibiliteit;
3. EMD als verlofregistratie: dit wordt als zeer onwenselijk beschouwd en is voor Injus niet uitvoerbaar.

Voor Injus betekent dit dat een nieuw type titel moet worden gedefinieerd en een nieuwe executietypering moet worden gedefinieerd, indien de executie van elektronische detentie apart op de justitiële documentatie vermeld moet worden.

Daarnaast moet een nieuw type adres worden gedefinieerd voor het elektronisch detentieadres.

Voor de bijzondere voorwaarden bestaat in het huidige bericht tussen DJI en Injus nog geen mogelijkheid om deze aan te leveren wanneer Injus van DJI de elektronische detentie als een titel ontvangt. Er moet nog worden bepaald of Injus deze bijzondere voorwaarden uit JDS moet ophalen, aangezien dit een onderdeel is van de rechterlijke beslissing.

Het is van belang dat zowel het privéadres als de bijzondere voorwaarden getoond worden in Injus. Referentiegegevensbeheer (RGB) zal dit ook in moeten regelen in de referentiegegevenstabellen als besliscomponent. Daarnaast zal bij RGB elektronische detentie toegevoegd moeten worden aan de tabel met hoofdstraffen.

Aangezien DJI leidend is in de aanpassing en registratie hiervan, heeft Injus een grote en kritische afhankelijkheid van DJI. Om de specifieke impact op Injus te kunnen bepalen, dient DJI inzichtelijk te hebben hoe zij dit traject vorm en richting zullen gaan geven. Dit maakt dat het op dit moment voor Justid nog niet specifiek te voorzien is hoe groot de impact zal zijn. Wanneer DJI een definitief standpunt heeft ingenomen, kan Justid de impact hiervan nader in kaart brengen. Justid heeft wel een voorkeursscenario dat organisatiebreed wordt gedragen, namelijk scenario 2 ‘EMD als titelregistratie’. Dit scenario is niet alleen het meest toekomstbestendig maar biedt ook voordelen aan Injus en JDS.

Een aandachtspunt met betrekking tot de bijzondere voorwaarden is dat de aanlevering van deze gegevens momenteel niet foutloos is. De gegevens worden op dit moment niet ontvangen, waardoor deze handmatig verwerkt moeten worden. Dit betreft tijdsintensieve werkzaamheden die met enige regelmaat plaatsvinden. De uitvoerbaarheid van dit wetsvoorstel is daardoor mede afhankelijk van het correct verzenden van de bijzondere voorwaarden vanuit GPS.

3.2.1.2 JDS

Het is de wettelijke taak van Justid om de JD te verstrekken ten behoeve van de strafrechtspleging en ten behoeve van andere processen, partners binnen de justitiële ketens en ander instanties en personen, voor zover dat noodzakelijk is en is voorzien een wettelijke grondslag op basis van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) en het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens (Bjsg)[3].

<u>Huidige situatie</u>
De executiegegevens, zoals bijvoorbeeld een uitspraak, ontvangt JDS vanuit het OM via het Geïntegreerd Processysteem Strafrecht (GPS).

[3] https://wetten.overheid.nl/BWBR0016544/2026-06-12

De voortgang van de executie van een rechterlijke beslissing waarbij een gevangenisstraf, TBS-maatregel of PIJ-maatregel is opgelegd wordt vervolgens weer vanuit Injus aan JDS geleverd.

Elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf voor volwassenen wordt op dit moment nog niet aangeleverd als een aparte executieregel aan Injus vanuit DJI. Hierdoor is elektronische detentie op dit moment nog niet als aparte executieregel in de beschreven gegevensuitwisseling opgenomen.

Gewenste situatie
Omdat elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf bij het OM wordt geregistreerd, zal JDS met deze nieuwe gegevens moeten worden gevoed vanuit GPS. JDS moet daarbij kunnen herkennen dat de rechter elektronische detentie heeft opgelegd en welke executieperiode daarbij hoort. Daarnaast moeten het privéadres waar de elektronische detentie wordt uitgevoerd en de bijzondere voorwaarden in JDS beschikbaar en zichtbaar kunnen worden gemaakt.

De wijze waarop deze gegevens in JDS worden verwerkt, is afhankelijk van de registratie en aanlevering vanuit het OM via GPS. Justid is daarmee afhankelijk van de noodzakelijke wijzigingen binnen het OM en van een correcte registratie en verzending van de gegevens. Dit geldt met name weer voor de bijzondere voorwaarden. Daarbij is het ook van evident belang dat deze gegevens uitsluitend verstrekt worden via GPS aan JDS.

De invoering van elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf vraagt daarmee om een uitbreiding van de bestaande gegevensuitwisseling tussen GPS, JDS en Injus. De exacte impact op JDS en Injus kan pas volledig worden bepaald wanneer duidelijk is hoe DJI en het OM de nieuwe gegevens registreren en via hun bestaande berichtenstromen beschikbaar stellen.

Tenslotte dient de vertaaltabel van European Criminal Record Information System (ECRIS) te worden aangevuld indien elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraffen in een onherroepelijke veroordeling wordt opgelegd. De eventuele impact hiervan is nog niet opgenomen in deze uitvoeringstoets.

3.2.1.3 SKDB

De vooringenomen wijzigingen met betrekking tot het wetsvoorstel Slimmer straffen hebben geen aanzienlijke gevolgen voor het systeem SKDB, aangezien SKDB geen inhoudelijke gegevens bevat.

DJI verstrekt detentie- en verwijsgegevens aan de SKDB. Indien elektronische detentie een zelfstandige hoofdstraf wordt, zal ook deze vorm van detentie als zodanig aan de SKDB moeten worden gemeld. Hierdoor kan het juiste verblijfadres worden geregistreerd en aan de betrokken ketenpartners worden verstrekt. De verwijsindex binnen SKDB geeft een overzicht waar een persoon actueel bekend is in de strafrechtketen.

3.2.2 Wijziging met betrekking tot taakstraffen

Met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de voorgenomen wijzigingen rondom de taakstraf verwacht Justid, op basis van de momenteel beschikbare informatie, een gematigde impact. De registratie van beslissingen tot het opleggen van een (taak)straf wordt door Justid vastgelegd in JDS. In Injus worden geen gegevens over taakstraffen vastgelegd. Enkel in de vorm van een vervangende hechtenis, indien een taakstraf (deels) niet is uitgevoerd. Vandaar dit in de onderstaande

punten nog uitsluitend over JDS wordt gesproken. Gegevens omtrent taakstraffen zoals het maximale aantal uren waaruit een taakstraf mag bestaan en de maximale uitvoeringstermijn in maanden, vallen onder de verantwoordelijkheid van 3RO[4]. Deze gegevens worden niet geregistreerd en getoond in Injus.

Daarnaast is het opnemen van een maximum aantal uren of een maximum aantal termijnen op dit moment niet noodzakelijk vanuit het perspectief van Justid, echter is dit onderdeel van de beslissing en daarmee een wettelijk te registreren justitieel gegeven. Het is voor JDS niet mogelijk om informatie met betrekking tot het flexibele in te vullen deel van de taakstraf op te nemen. Indien besloten wordt dat Justid deze gegevens wel dient te registeren heeft dit een grote impact op zowel de doorlooptijd als de kosten met betrekking tot het gereedmaken van de systemen die betrokken zijn bij dit proces. Naast een grote impact op technisch vlak, zal er ook een uitgebreide juridische analyse moeten plaatsvinden. Dit zal dan in nauwe afstemming en samenwerking met de opdrachtgever van Injus (DJI) plaats moeten gaan vinden.

Als uitbreiding op het producten- en dienstenportfolio van Justid zou het echter een interessante opportuniteit kunnen zijn om in de toekomst detenties uit de migratieketen, bestuurlijke detenties en informatie uit 3RO over taakstraffen te verkrijgen om zo meer details te verkrijgen omtrent de Tenuitvoerlegging. Deze aanpassing neemt niet weg dat de voorgestelde wijziging een aanzienlijke impact zal hebben, niet alleen vanuit technisch perspectief, maar ook vanuit privacy- en juridisch oogpunt. Justid adviseert om het registreren van deze gegevens op dit moment niet verplicht te stellen, om zo een eventuele implementatie van dit wetsvoorstel niet complexer en kostbaarder te maken.

Tot slot wordt in de door JenV aangeleverde documentatie, ter ondersteuning van het uitvoeren van de uitvoeringstoets, vermeld dat wijzigingen in de fase van de tenuitvoerlegging kunnen worden doorgevoerd zonder tussenkomst van de rechterlijke macht. Uit nadere navraag is echter gebleken dat deze werkwijze vooralsnog onvoldoende is gespecificeerd. Hierbij is het van belang dat Justid actief betrokken wordt om zo haar wettelijke taak inzake het juist en volledig registeren van justitiële gegevens te kunnen vervullen. Kijkend naar het Bjsg is de huidige toelevering van gegevens vanuit de verschillende ketenpartners niet toereikend om te voldoen aan artikel 6 & 7 van dit besluit.

3.3 Handhaafbaarheid

Indien wordt besloten dat Justid het maximumaantal uren, maximum aantal termijnen en het flexibel in te vullen deel van de taakstraf niet hoeft te registeren, zouden de uitdagingen met betrekking tot de handhaarbaarheid gering zijn. Dit zou betekenen dat de naleving en controle hiervan met de huidige formatie mogelijk zou zijn. Justid is hierin met name afhankelijk van ketenpartners zoals DJI en OM die de systemen voeden. Wanneer er hiaten ontstaan in de aangeleverde data (zoals het voorbeeld van de bijzondere voorwaarden vanuit GPS), zal dit aanzienlijke gevolgen hebben voor de handhaafbaarheid. Ketenafspraken zullen nodig zijn om deze handhaafbaarheid te kunnen borgen.

Wanneer toch besloten wordt dat Justid de bovengenoemde gegevens dient te registeren, zal dit weldegelijk gevolgen hebben voor de werkzaamheden en daarmee ook de formatie. Aangezien DGSB nog geen uitsluitsel kan geven over het registeren

[4] Drie Reclasseringsorganisaties (Reclassering NL, Leger des Heils, Verslavingsreclassering GGZ)

van deze gegevens door Justid, zijn de consequenties vooralsnog niet te specificeren.

3.4 Beoogde invoeringsdatum

De doorlooptijd van het doorvoeren van de wijzigingen in Injus valt of staat bij de keuzes die DJI maakt in de registratie van elektronische detenties. De kans lijkt groot dat de registratie zal passen in de bestaande structuur van gegevensuitwisseling, in dat geval is de impact beperkt.

Daarnaast is in de scope van deze uitvoeringstoets niet meegenomen wat de informatiebehoefte van ketenpartners is. Het kan bijvoorbeeld voor het informeren van slachtoffers door het CJIB of bij de re-integratie-taken van een gemeente relevant zijn te weten dat er sprake is van een elektronische detentie. Ook de impact van het kunnen doorleveren van deze informatie is sterk afhankelijk van de wijze van registratie door DJI en daarnaast van de informatiebehoefte van de ketenpartner. Buiten de scope van deze uitvoeringstoets valt daarnaast de Berichtenbox re-integratie en informeren slachtoffers.

Voor 2027 geldt dat de capaciteit voor grotere wijzigingen beperkt is.

3.5 Effecten op benodigde capaciteit

Wanneer er wordt besloten dat Justid de gegevens omtrent de taakstraffen niet hoeft te registeren, zal de standaard capaciteit die benodigd is voor het operationeel houden van de systemen Injus, JDS en SKDB niet stijgen. Indien wordt besloten dat Justid deze gegevens moet registreren, zal dit naar verwachting gevolgen hebben voor de werkzaamheden en de benodigde formatie van Justid. In dat geval is een aanvullende analyse noodzakelijk om de organisatorische en financiële gevolgen van deze registratieverplichting in kaart te brengen.

3.6 Potentiële risico’s en controle mechanismen

Deze wijziging raakt de personen die vrijheidsstraffen en taakstraffen opgelegd hebben gekregen en waarvan de gegevens in dit verband opgenomen zijn in Injus en daarmee ook JDS. Voor hen is het belangrijk dat hun gegevens zorgvuldig en met inachtneming van de privacy regels behandeld worden. Om dit te borgen wordt een Data Protection Impact Assessment (DPIA) of gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) opgesteld.

In de DPIA wordt onderzocht wat het effect is van de invoering van de nieuwe wet op de privacy van de betrokkene bij het verwerken van zijn/haar persoonsgegevens. De risico's en de daarbij behorende maatregelen worden benoemd om de inbreuk op de vrijheden en rechten van de betrokkene weg te nemen of te mitigeren.

Na vaststelling van de DPIA wordt deze elke drie jaar opnieuw uitgevoerd, tenzij uit de risicoanalyse blijkt dat er geen wijzigingen zijn geweest en in de tussenliggende periode geen sprake is van gewijzigde omstandigheden.

3.7 Juridisch

Een aanzienlijk juridisch risico vloeit voort uit het feit dat de aanlevering van bijzondere voorwaarden momenteel niet correct verloopt. Wanneer deze voorwaarden niet juist of volledig worden geregistreerd in de verschillende systemen van Justid, bestaat het risico dat ketenpartners en andere afnemers van Justid-gegevens beschikken over onjuiste of onvolledige informatie. Dit kan ertoe leiden dat beslissingen worden genomen die anders zouden zijn uitgevallen indien de juiste en volledige informatie beschikbaar was geweest.

4 Levensvatbaarheid

4.1 Uitvoeringskosten

Door veranderingen in het IV-landschap van zowel DJI als het OM, in combinatie met de onzekerheid over de ingangsdatum van het initiatiefwetsvoorstel, kan Justid op dit moment geen specifiek kostenbedrag vaststellen. Op basis van de huidige informatie is uitsluitend een indicatieve inschatting mogelijk van de benodigde technische aanpassingen. Daarnaast bestaat er bij de opdrachtgever nog onduidelijkheid over de vraag of Justid verplicht wordt om een aantal aanvullende justitiële gegevens te registreren.

Vanwege deze onzekerheden en de nog niet definitieve invulling van het initiatiefwetsvoorstel worden de incidentele lasten voor de benodigde wijzigingen in Injus en JDS indicatief geraamd op € 70.000,-. Deze raming is gebaseerd op het indicatieve projecttarief voor 2027. Aan deze kostenindicatie kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Ook voor de structurele kosten is het op basis van de huidige informatie niet mogelijk om een specifiek bedrag vast te stellen. De eerdergenoemde onzekerheden over de reikwijdte van de registratieverplichtingen, de benodigde technische aanpassingen en de uiteindelijke inrichting van de informatievoorziening staan een betrouwbare raming van de structurele lasten vooralsnog in de weg.

5 Wenselijkheid

5.1 Administratieve lasten

Indien de aanlevering van de benodigde gegevens voor de uitvoering van dit initiatiefwetsvoorstel correct verloopt, zal de administratieve last van de betrokken afdelingen geen wijzigingen ondervinden. Hierbij is het dus van evident belang dat de aanlevering van de gegevens vanuit de verschillende ketenpartners verbetert ten opzichte van de huidige situatie.

5.2 Politiek

De eerder genoemde foutieve aanlevering van de bijzondere voorwaarden zijn een groot risico om op politiek en bestuurlijk niveau. Indien er, zoals benoemd bij 3.7 Juridisch, een beslissing wordt gemaakt op basis van onvolledige of onjuiste informatie kan dit verstrekkende gevolgen hebben. Wenselijk is dus om de aanlevering van de bijzondere voorwaarden vanuit GPS te verbeteren, ook wanneer het wetsvoorstel niet wordt uitgevoerd.

6 Conclusies & Aanbevelingen

Aangezien Justid de gegevens met betrekking tot hoofdstraffen ontvangt van het DJI, zal deze partij een keuze moeten maken over de aanlevering van deze gegevens. Indien DJI de elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf gaat

registeren, geeft Justid een organisatiebreed gedragen voorkeur aan het registeren van de EMD als titelregistratie. Hoewel dit voor Justid om meer inspanning vraagt, maakt de titelregistratie het mogelijk dat de gegevens worden doorgeleerd aan JDS en de Justitiële Documentatie en verhoogt dit de flexibiliteit. Dit maakt deze manier van registratie meest toekomstbestendig.

Op basis van de momenteel beschikbare informatie verwacht Justid een gematigde impact van de voorgenomen wijzigingen rondom de taakstraf. Het verplicht registreren van aanvullende gegevens over taakstraffen zou echter aanzienlijke technische, juridische en financiële consequenties met zich mee kunnen brengen. Justid adviseert daarom om de gegevens met betrekking tot de wijziging in taakstraf niet als justitiële gegevens aan te merken.

Daarnaast is nadere uitwerking van de werkwijze rondom wijzigingen in de tenuitvoerleggingsfase noodzakelijk. Er dienen duidelijke afspraken met de betrokken ketenpartners te worden gemaakt, zodat Justid tijdig en volledig wordt geïnformeerd en haar wettelijke registratietaak kan vervullen. De huidige gegevensaanlevering vanuit de ketenpartners is, gelet op de artikelen 6 en 7 van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens (Bjsg), hiervoor niet toereikend. Justid adviseert om de registratieverplichtingen en de informatievoorziening vanuit de ketenpartners nader uit te werken voordat tot implementatie wordt overgegaan. Daarbij dient te worden gewaarborgd dat Justid tijdig en volledig over de noodzakelijke gegevens beschikt om aan haar wettelijke registratietaak te kunnen voldoen. Ketentesten kunnen hiervoor benodigd zijn.

Daarnaast zal er tijdig een besluit genomen moet worden of het maximum aantal uren en termijnen van een taakstraf een justitieel gegeven zijn. Indien dit het geval is zal Justid deze gegevens moeten registeren, wat op dit moment nog niet mogelijk is met de huidige koppelvlakken en inrichting van de systemen. Om de impact hiervan op zowel de doorlooptijd als de kosten te kunnen inschatten zal de opdrachtgever hierover spoedig een besluit moeten nemen, waarbij Justid en de andere ketenpartners actief betrokken moeten worden.